

Helsingin GeroMetron päivystystilanteiden kehittämiskausi 2018-2020

Päätösseminaari 19.10. klo 12.30-15.15

Tuula Lahti

Armi Hyry

Tia Leppäaho

Helsinki

Helsingin GeroMetron kehittämiskauden päivystystilanteiden kärjet

Helsingin kehittämisprosessit

- PÄTIJÄ-hanke= Päivystyksellisten tilanteiden järjestäminen kotihoidossa ja ympärivuorokautisessa hoivassa
- RET = Riskiryhmien etsiminen ja tunnistaminen
- PPT = Paljon palvelua tarvitsevat

Tunnistetut vaiheet

**TUNNISTA
SELVITÄ
TOIMI**

PÄTIJÄ

Tehty:

- Osaamisen kehittäminen
 - **Ennakointi!**
 - Uudenlaiset koulutusmenetelmät
- Geriatrian lääkärin konsultointi
- Päivystystilanteiden opas
- Koulutusvideoita
- Oppaasta puhelinsovellus
- Verkkokoulutus
- Virtuaalinen oppimisympäristö
- Kotihoidon työntekijöiden osaamisen kartoitus/Jari Aalto

Tulossa:

- Liikkuva hoitaja

Helsinki

Armi Hyry

20.10.2020

PÄTIJÄ – Päivystystilanteiden järjestäminen kotihoidossa ja hoivayksiköissä

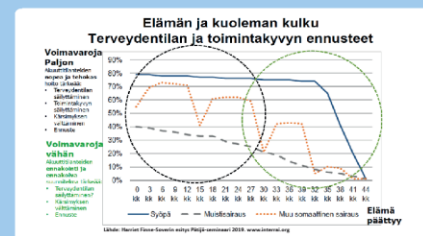
Oikeanlainen tuki oikeaan aikaan

Pätijä-hankkeen tausta

- ▶ Ikääntyneet ovat usein monisairaita ja heidän hauraus lisääntyy iän myötä.
- ▶ Yli puolella kotihoidon asiakkaista on epävakaa terveydentila ja vähintään joka kolmas kotihoitoa saava asiakas käyttää päivystyksen tai sairaalan hoitajaksoja kolmen kuukauden ajanjaksona. (Finne-Soveri, H, 2017, Yleislääkäri-lehti)
- ▶ 30 % päivystyksen asiakkaista on kotihoidon asiakkaita.
- ▶ Yli 75 v. asukkaiden määrä kasvaa tulevina vuosina, mikä haastaa kehittämään ja järjestämään palveluita suuremmalle joukolle ikääntyneitä.
- (Kuusikko, julkaisu 4/2019, Väestörekisterin ennuste v 2030)
- ▶ Henkilöstöressurssien saatavuus edellyttää kehittämään uudenlaisia ratkaisuja tehdä työtä.
- ▶ Palveluiden järjestämiseen liittyvä talous ja vaikuttavuus.

Pätijän tavoitteet

1. Osaamme tunnistaa ja ennakoida erilaiset päivystykselliset tilanteet kotihoidossa ja hoivayksiköissä.
2. Etsimme parhaan mahdollisen tavan hoitaa päivystystilanteita kotihoidossa ja hoivayksiköissä.
3. Selvitämme ja kehitämme päivystystilanteiden hoidon prosessia: selkeytämme hoitovastuuta, vältämme tarpeettomia päivystyksiä tai sairaalaan joutumista.
4. Toimimme ja kehitämme hanketta verkostossa.
5. Tunnistamme ammatillisen osaamisen, vahvistamme osaamista ja kehitämme uusia ja vaikuttavia koulutusmalleja.
6. Etsimme uusia hoitoteknologisia, digitaalisia ja tekoälyyn pohjautuvia ratkaisuja ja osallistumme niiden kehittämiseen.

Rekisteritutkimus

- ▶ Tutkimus on osa Pätijä -kehittämishanketta, joka toteutetaan Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan, Palvelukeskus Helsingin, Helsingin Pelastuslaitoksen ja HUS Akuutin yhteistyönä.
- ▶ Tavoitteena on paljon ensihoitoa ja päivystystä käyttävien asiakkaiden erityispiirteiden tunnistaminen ennaltatehokäisevien toiminta- ja yhteistyömallien kehittämiseksi.
- ▶ Aineisto kerätään Helsingin kaupungin kotihoidosta ja ympärivuorokautisesta hoivasta.
- ▶ Ensimmäiset tutkimustulokset julkaistaan tänä vuonna.

Päivystystilanteiden osaamisen vahvistaminen Helsingissä

- ▶ Akuuttitilanteiden koulutus aloitettiin v 2018 (Metropolia AMK).
- ▶ Päivystystilanteiden osaamisesta tehty kyselytutkimus kotihoidossa 10-11/2019 (Tulokset valmistuvat keväällä 2020).
- ▶ Päivystystilanteiden opas valmistui kesällä 2019 ja sen systemaattinen koulutus alkoi 9/2019. (Helsingin kotihoidossa ja hoivayksiköissä on koulutettu 1444 hoitajaa 31.12.19 mennessä).
- ▶ Ostopalvelut ja GeroMetro-kunnat mukaan koulutuksiin 11/2019 alkaen.
- ▶ Tehty useita erilaisia opetusvideoita.
- ▶ Ikääntyneiden psykiatrian ja päihdeasiakkaiden neljä hoitopolkua mm. akuuttitilanteita varten valmistuivat 11/2019. Niiden käyttöönotto käynnistyy koko kaupungin alueelle yhteistyössä terveystilanteiden kanssa keväällä 2020.
- ▶ Päivystystilanteiden opas siirtyi hoitajan työpuhelimelle.
- ▶ Pätijä on kehittämässä ja työstämässä verkko- ja virtuaalikoulutusta perehdytys- ja täydennyskoulutusta varten yhteistyössä Duodecim Oyn kanssa.

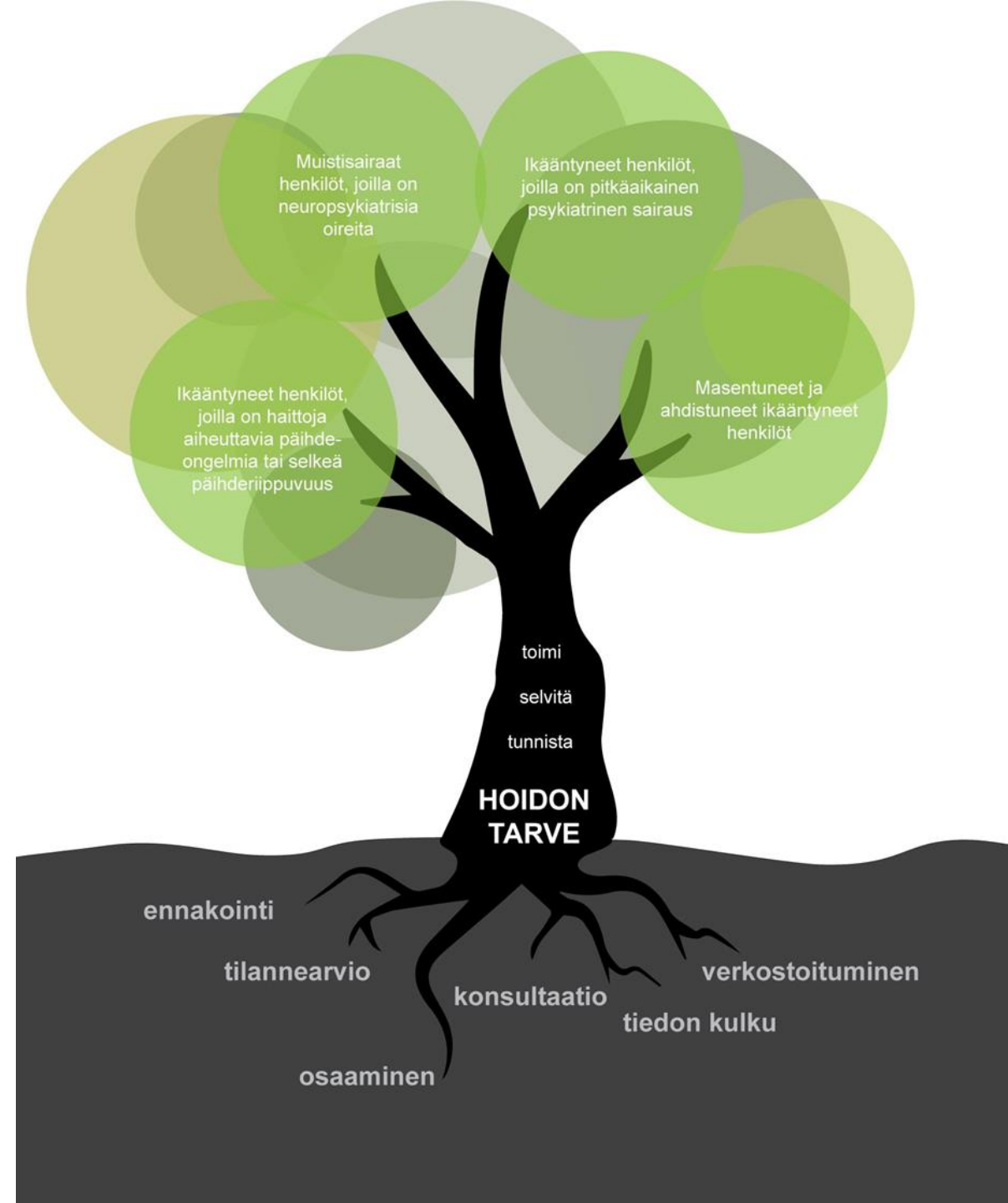
Helsinki

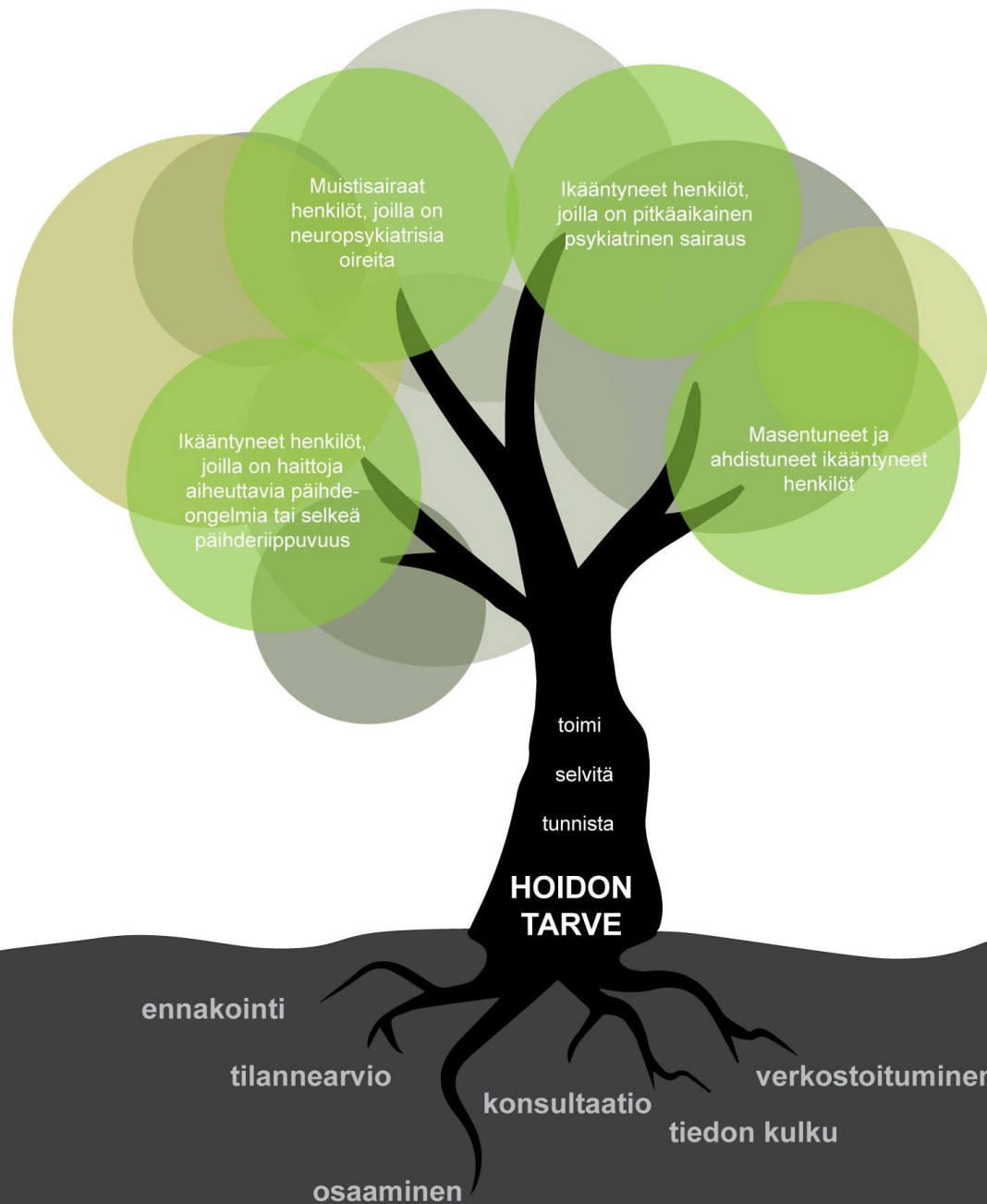
Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala, Tuula Lahti, projektipäällikkö, tuula.lahti@hel.fi

Rekisteritutkimus: Juha Nyman, Katja Putto, Marja Sippola-Soininen, Helena Soini, Stina Paldanius, James Boyd, Teuvo Määttä, Katja Peräjoki, Kari Porthan

RET + PPT

- Helsingin kaupungilla nimetty prosessinomistaja, joka yhdessä työryhmän kanssa kehittänyt prosesseja
- Kehittäminen toteutettu työpajatyöskentelynä yhdessä sidosryhmien, kokemusasiantuntijoiden ja henkilöstön
- Pilotti idän palvelualueella ja sen jälkeen kaupungin yhteisen palvelukartan luominen

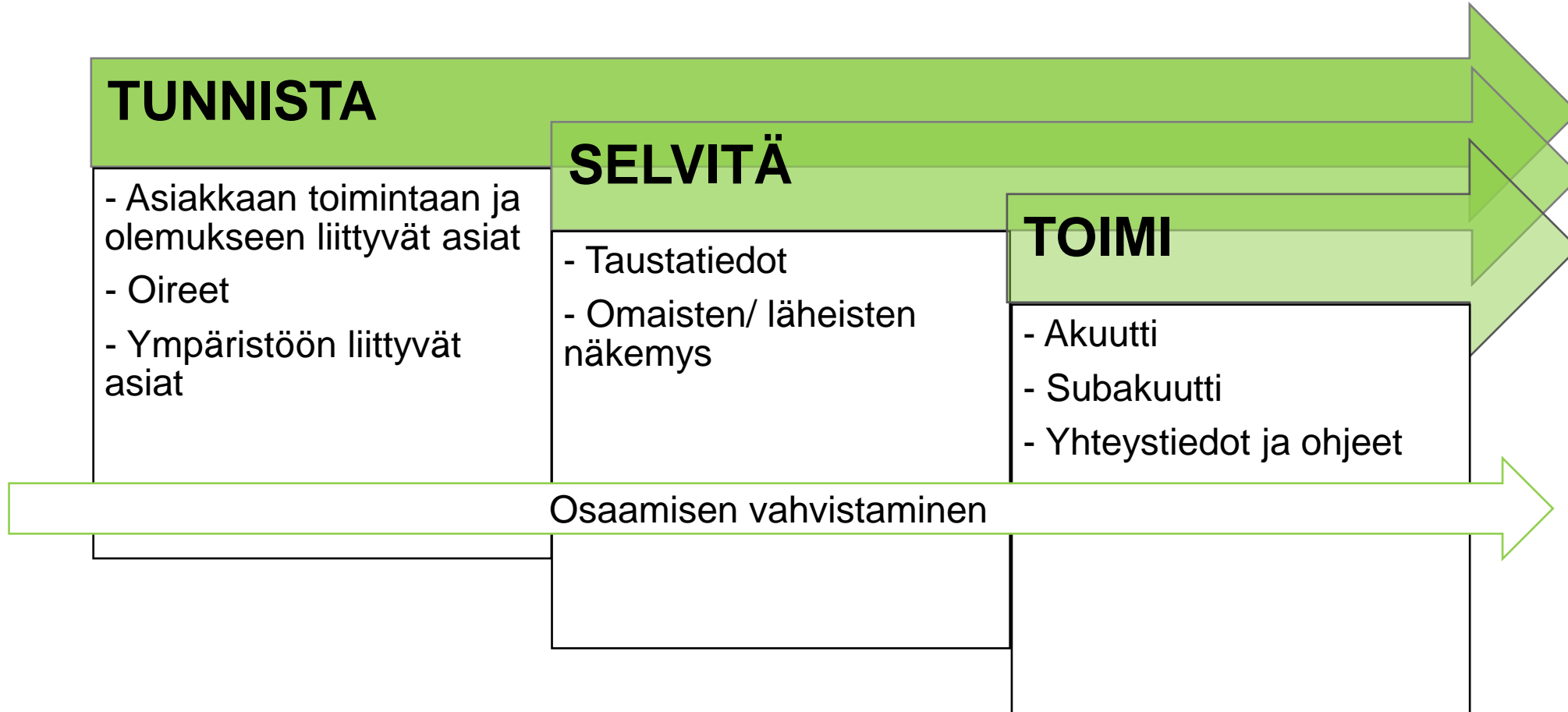

TUNNISTETTIIN IKÄÄNTYNEILLE HENKILÖILLE NELJÄN ERILAISTA HOITOPOLKU TARVETTA

1. Ikääntyneet henkilöt, joilla on haittoja aiheuttavia päihdeongelmia tai selkeää päihderiippuvuus
2. Muistisairaat iäkkäät henkilöt, joilla on neuropsykiatrisia oireita
3. Ikääntyneet henkilöt, joilla on pitkäaikainen psykiatrinen sairaus
4. Masentuneet ja ahdistuneet ikääntyneet

Toiminnan tunnistetut vaiheet

IKÄÄNTYNEET HENKILÖT, JOILLA ON HAITTOJA AIHEUTTAVIA PÄIHDEONGELMIA TAI SELKEÄ PÄIHDERIIPPUUUS

TUNNISTA

Asiakkaan toimintaan ja olemukseen liittyvät asiat

- eristäytyy kotiin
- mielialamuutokset
- hygienian puute
- lääkkeiden epäsäännöllinen käyttö
- puheen puuroutuminen
- vaikeus orientoitua aikaan ja paikkaan, sekava puhe
- kaatumiset, mustelmat
- aliravitsemus
- pyrkii välttämään tiettyjä puheenaiheita
- voi ylikorostaa asioita kuten en tarvitse apua tai pidän kotini siistinä
- vähättelee päihteiden käyttöä, suuttuu kysyttäessä asiasta

Ympäristöön liittyvät asiat

- taloudelliset vaikeudet, maksuhuomautukset, häätöuhka, ulosotto
- tilillä epämääräiset tilisiirrot ja maksut Alkoon tai kauppaan päihteistä
- ystäväpiirin muutokset
- kodin epäsiisteys
- useat huoliviestit
- tyhjät olut- ja muut alkoholitölkit yleensä keittiön alakaapissa

Muistisairaat henkilöt, joilla on neuropsykiatrisia oireita

Ikääntyneet henkilöt, joilla on haittoja aiheuttavia päihdeongelmia tai selkeä päihderiippuvuus

Kehitettyjä malleja jalkautettu

PÄTIJÄ:

- Seminaareissa
- Linjassa johdon kautta
- Paikallisesti työyksiköissä
- Opetusvideoin
- Päivystystilanteiden opas-koulutuksin
- Virtuaalikoulutuksen avulla

RET+PPT:

- Seminaarissa
- Linjassa johdon kautta
- Jokainen työyksikkö käy materiaalin läpi tiimikokouksissa 31.10.2020 mennessä

KAIKKI MATERIAALI LÖYTYY INTRASTA →

Ydinprosessiopas ja konsultaatiomalli

- Hyväksytty 28.4.2020 senioripalvelujen suunnitteluryhmässä
- Ydinprosessioppaan ensimmäinen versio löytyy intrasta tätä kuvaketta painamalla

- ja konsultaatiomalli tätä kuvaketta painamalla
- tarkemmat ohjeet seuraavissa dioissa

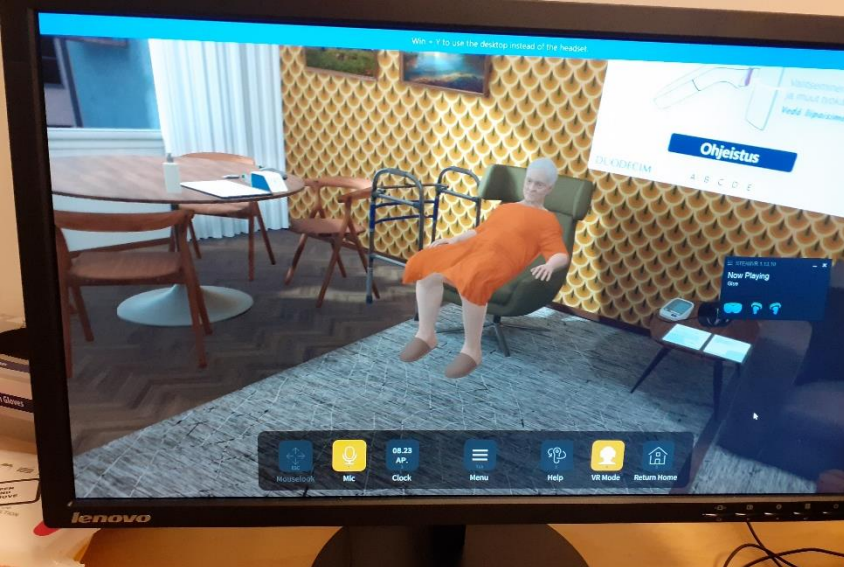

Kehitetty GeroMetro kauden aikana yhteistyössä PKS kuntien kanssa

- **Kotihoidon sairaanhoitajan / terveydenhoitajan/ lähihoitajan hoitoreppu**
 - Tässä ohjeessa on määritelty kotihoidon sairaanhoitajan / terveydenhoitajan / lähihoitajan hoitorepun sisältö. Ensin luetellaan pysyvä sisältö ja sen jälkeen tarvittaessa mukaan tuleva sisältö (repun kokonaispaino on pysyvällä sisällöllä 5 kg).
 - Hoitorepun pysyvä sisältö
 - Tarvittaessa mukaan myös
- **Kotihoitokansion sisältö**
 - Tässä ohjeessa on määritelty kotihoitokansion sisältö. Otsikoiden perässä on suluissa kuntakuntainen ohje siitä, mikä potilastietojärjestelmän lehti tulostetaan tähän kohtaan. Ohje on Apotti-yhteensopiva.
 - Kotihoitokansion sisällysluettelo

Päivystystilanteiden opas

Helsinki

Kotihoitokansion sisältö

Tässä ohjeessa on määritelty kotihoitokansion sisältö. Otsikoiden perässä on suluisia kuntakuntainen ohje siitä, mikä potilastietojärjestelmän lehti tulostetaan tähän kohtaan. Ohje on Apotti-yhteensopiva.

Kotihoitokansion sisällysluettelo

1. **Asiakkaiden perustiedot** (tulosta Apotissa kotihoidon tilannekatsaus, sisältää mm. riskitiedot, linjaukset)
2. **Kotihoidon yhteystiedot** (tulosta Apotissa kotihoidon yhteystietolehti)
3. **Lääkitys** (tulosta lääkelista/Apotissa lääkitys annosteluajoin, lääkityksen toteutumisen ohjeistus, tieto annosjakelesta löytyy kohdasta Hoitotyön suunnitelma)
4. **Hoito- ja palvelusuunnitelma** (tulosta toistuva suunnitelma tms.)
5. **Hoitotyön suunnitelma** (tulosta jotain esim. asiakassuunnitelma, sisältää tiedon siitä onko annosjakele käytössä)
6. **Hoitotahto** (sis. hoitotestamentti)
7. **Toimintakyky** (RAI-raportti tms.)
8. **Akuutin tilanteen arvio** (ensihoidolähete, hoitajan lähete)
9. **Päivitetty ja tarkastettu:** dd.mm.yyyy

KIITOS!